

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; Prof. Dr S. Greijdanus, Kampen; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; D. Stroot, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloeddijk 14, Kampen. Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes.

Postrekening No. 406040. — Telefoon 2424. BUREAU „DE REFORMATIE“ — GOES. Ingevolge papieraanwijzing R.P.P. no. 4439 verschijnt deze uitgave wekelijks en is de omvang van dit nummer 8 pag., form. 30 x 41 3/4 cm.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertenties: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Hoofdartikel: Bezwaarden over en onder de synodocratie, 38. Uit de Schrift: De betere belofte (A) 2 (Jer. 31:33). Kerkelijk leven: Wat leeft er in de zondingskringen der synodocratie? 5; Ontginningsdienst; Adressen in Indië; Prov. Diaconie; Conferentie; Theologische Hogeschool. Op en om 't kerkplein: Missiemensen met Javaansch, missiegeldens met nederlandsch gelaat. Uit het Pol. en Soc. leven: Driehonderd jaar na Munster; Over het congres. Stemmen uit onze Kerken. Uit de Buitenlandsche Kerken: De vrije Geref. Kerken in Saksen en Silezië. Groninger Brieven. Persschouw. Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

BEZWAARDEN OVER EN ONDER DE SYNODOCRATIE. 38

De „weg terug“ van Ds H. J. Spier, III.

Ook over wat de „vrijgemaakten“ omtrent den doop leeren is Ds Spier — sinds 1944 — zeer slecht te spreken.

Voorheen vond hij wat ze daaromtrent in hun „Verklaring van Gevoelen“ beleden prachtig. Maar sindsdien keerde hij hem het tij.

Wij zullen ook nu weer zorgvuldig overwegen wat hij omtrent hen vertelt.

In „Bouwen en Bewaren“ van 9 Februari 1946 schrijft Ds Spier namelijk voor de gereformeerde meisjes over den doop en de zekerheid des geloofs. En in dat artikel verklaart hij, dat de „vrijgemaakten“ beweren, „dat voor alle bondelingen, of ze verkoren zijn of niet, geloovig of niet, de doop precies hetzelfde is, en dat ieder nu alleen Gods belofte moet aanvaarden en anders dubbel zwaar geoordeeld wordt“.

Deze bewering van Ds Spier is weer erg slordig en daarom erg slecht.

Ook hij — juist hij — moest zijn uiterste best doen de opvattingen van zijn vroegere „geestverwanten“ zuiver en volledig weer te geven.

Om te laten voelen waar hier de schoen wringt zal ik een beeld gebruiken, dat de zaak waar het hierbij om gaat, kan verduidelijken.

Veronderstel, dat er twee broers zijn, wier vader stierf. Deze was zeer rijk. Hij liet twee groote landgoederen na. Ze waren van precies dezelfde waarde. Zoals vanzelf spreekt, ontving toen elk van de broers één landgoed als zijn erfdeel. Wanneer men nu die broers met hun erfenis beschouwde op 't moment, toen ze die in bezit ontvingen, moest men zeggen: de erfenis van den éénen broer is volkomen gelijk aan die van den ander. Zij ontvingen immers elk een volstrekt gelijke bezitting! De erfenis was voor beide broers aldus „precies hetzelfde“.

Maar dit ontvangen van het landgoed was voor deze twee broers natuurlijk nog pas een begin.

Want de vader had in zijn testament óók nog vastgesteld, dat zijn beide zoons op de aan dezen vermaakte landgoederen moesten gaan wonen, om ze intensief te bewerken, teneinde de waarde en de schoonheid ervan steeds hooger op te voeren.

De één begon toen dadelijk. Hij werkte dag en nacht en zwoegde om de hem door zijn vader gegeven opdracht zoo nauwkeurig en zoo grondig mogelijk uit te voeren. Het resultaat van zijn ploeteren liet niet op zich wachten. Zijn bezitting werd steeds rijker en schooner en de man zelf al gelukkiger.

Maar den tweeden zoon verging het gansch anders.

Zijn vreugde over het in bezit geraken van zoo'n prachtig bezit kende geen grenzen. Hij zou het er eerst maar eens goed van nemen! En de man ging reizen en feestvieren en genoot van alles waar maar van te genieten viel! Tot eindelijk alles door hem verbrast, het landgoed voor schuld verkocht en hijzelf bedelaar geworden was.

En nu, nadat de eene broer met zijn erfenis rijk en gelukkig, maar de andere arm en ellendig geworden is, kan en moet men zeggen: de erfenis is voor die twee „niet hetzelfde“. Voor den een was zij louter geluk, voor den ander louter ellende.

Eerst zei men en moest men ook zeggen: De erfenissen van die twee broers zijn volkomen gelijk aan elkaar; zij zijn voor hen beiden „precies hetzelfde“.

Maar nu moet men zeggen: De erfenissen van die twee zonen zijn volstrekt niet gelijk voor hen; want voor den een is zij louter zegen, voor den ander een bron van ellende.

Strijden nu die beide beweringen: de erfenis was voor beiden precies hetzelfde en: de erfenis was voor beiden totaal verschillend ook maar in eenig opzicht met elkaar?

Wie zal het beweren? Niemand!

Integendeel, als ik de volle waarheid omtrent die beide broers en hun erfenissen wil vertellen, moet ik beide uitspraken vasthouden en combineeren. Als ik dan alléén de eerste of alléén de tweede zou laten hooren, zou ik een paar halve waarheden of wat hetzelfde is: een paar heele leugens verkondigen.

Want wanneer ik de eerste uitspraak doe, deze dus: de erfenis is voor de beide broers „precies hetzelfde“, dan let ik er op, dat de twee in geding zijnde erfenissen naar haar „wezen“, naar haar van de gesteldheid en het gedrag van de ontvangers volstrekt onafhankelijke waarde en inhoud, dus naar de gesteldheid waarin ze als erfenis van den vader aan de beide broers ten deel vallen, volkomen aan elkaar gelijk zijn.

Maar wanneer ik verklaar, dat de erfenis voor de broers „niet hetzelfde“ is, dan staat mij iets anders voor den geest. Dan let ik er op, dat die twee in zichzelf volkomen gelijke erfenissen door de manier waarop er door die twee erfenissen mee werd omgesprongen, dus door de wijze, waarop ze gebruikt werden, een totaal verschillend effect in het leven van die twee mannen veroorzaakten.

En beide aspecten van de erfenis moet ik overwegen en in verband met elkaar brengen om de volle waarheid omtrent haar te kennen en te kunnen vertellen.

Welnu iets dergelijks als we in het gebruikte beeld in verband met de erfenis van de twee broers ontdekten, ontwaren we ook als we den doop nauwkeurig bezien.

Natuurlijk mag men ook in dat beeld — net zoo min als in alle andere beelden — niet alle onderdeelen en trekjes „overbrengen“. We moeten ook nu alleen op het punt van vergelijking letten. Maar, als we dat dan ook doen, klopt de vergelijking prachtig. Want, zooals we er bij die twee erfenissen eenzijdig op moeten letten als hoedanig, ze overeenkomstig de vaderlijke beschikking aan beide zonen werden toegewezen en door hen werden ontvangen en anderzijds op wat deze zonen met hun erfenis deden, welk gebruik ze daarvan maakten en welken invloed ze op deze wijze op hun leven uitoefenden, zoo moeten we dat nu ook met den doop doen!

En als we dat doen, ontdekken we het volgende:

Alle doopen, welke God aan de geloovigen en aan hun kinderen schenkt, alle doopen dus, welke geheel naar den wil des HEEREN en aan de personen welke Hij daarvoor aanwijst, worden bediend, zijn naar hun wezen, hun inhoud, hun kracht, hun werkdadigheid, hun waarheid, hun waarachtigheid, hun onbedriegelijkheid, hun ongeschondenheid volkomen aan elkaar gelijk.¹⁾

God zegt in die alle hetzelfde.

God doet in die alle hetzelfde.

God geeft in die alle hetzelfde.

Wanneer we dit zeggen en om de erkenning en beleving van deze waarheid worstelen — ik zeg dit er even bij — zijn we niet maar met een futiele kwestie bezig. Neen we raken, zoo sprekende, een van de centrale momenten in de prediking der Reformatoren aan.

Want deze ontdekten weer, dat God zijn kinderen niet — zooals de roomanen leerden — in een „heilzamen twijfel“ wil laten leven in deze wereld, maar dat Hij hen de volle zekerheid des geloofs wil schenken.

En ze zagen, dat de HEERE daartoe in den doop een vasten, onwrikbaren grond en ankerplaats voor het geloof wil geven. Een grond, die volstrekt onafhankelijk is van de gesteldheid der menschen, die in en door hun doop op dezen grondslag door den Heiligen Geest zelf worden geplaatst.

Men moet Calvijn over deze heerlijke werkelijkheid hooren zingen.

Al hebben de Joden, zoo verzekert hij, het verbond ook nog zoo geschonden, het teken des verbonds blijft „naar des Heeren instelling altijd krachtig en onschendbaar“.²⁾

De menschen, zoo schrijft hij ergens, halen uit het sacrament niets meer dan ze „met het vat des geloofs“ daaruit kunnen verzamelen. Dit is inderdaad een feit, maar de „waarheid“ en „werkdadigheid“ van het sacrament blijft volkomen „on-aangetast“, ofschoon de goddeloozen van het uiterlijke deelen ledig weggaan.³⁾

„Door de goddeloozen — om nog één plaats te noemen — wordt niets van de sacramenten afgenomen, zoodat zij hun natuur en kracht niet zouden behouden: ofschoon zij geen enkele uitwerking daarvan gevoelen. Want de sacramenten bieden zoowel den goeden als den kwaden Gods genade aan en zij beloven niet op bedriegelijke wijze de genade van den Heiligen Geest: de geloovigen ontvangen wat aangeboden is. De goddeloozen bewerken wel door te versmaden, dat het voor hen van geen voordeel is, wat aangeboden was; maar zij kunnen niet bewerkstelligen, dat God niet trouw en dat de betekening van het sacrament niet waarachtig zou zijn.“⁴⁾

Maar nu komt, evenals bij die erfenissen in het beeld, vervolgens óók nog een andere zijde van den doop naar voren.

Want de altijd echte, volle waarachtige doop, welken God geeft, moet nu voorts ook geloovig gebruikt worden.

De gedoopte, die door God in den doop op den grondslag des geloofs is geplaatst, moet nu ook door Gods genade en kracht daarop gaan staan en blijven staan.

Alleen als dat door de genade van den Heiligen Geest geschiedt, verkrijgt de doop een heerlijke, zegenrijke uitwerking in ons leven. Alleen zoo voedt en versterkt de Heilige Geest door dien doop het geloof, vermeerdert Hij de kennis van onzen Heere

1) Deze woorden zijn alle van Calvijn.

2) Institutie, IV, 14, 17.

3) Idem, IV, 17, 33.

4) Calvijn op Gal. 3:27.